

Sygn. akt VIII Pz 17/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Tyrka (spr.)

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSR (del.) Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu sprawy w dniu 30 maja 2017 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze zawartego w punkcie 4 wyroku

z dnia 3 lutego 2017 r. *sygn. akt* IV P 157/15

p o s t a n a w i a:

1. oddalić zażalenie;

2. zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR (del.) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pz 17/17

UZASADNIENIE

Powód J. M. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód ustalił pierwotną wartość przedmiotu sporu na kwotę 49 137 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W toku postępowania powód rozszerzył powództwo, ustalając wartość przedmiotu sporu na kwotę 61 501 zł. Powód uiścił opłatę od pozwu w wysokości 3 076 zł.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Zabrzu w pkt 1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 56 327,15 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z ustawowymi odsetkami, w pkt 2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w pkt 3. nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 7 471 zł, w pkt 4. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 512 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w pkt 5. orzekł o kosztach sądowych.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., § 1 i 3 oraz § 6 pkt 6 i § 11 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013r., poz. 490 ze zm.) oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd Rejonowy przyjął, że powód wygrał postępowanie w 92%. Sąd Rejonowy nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu od uiszczenia, której powód był zwolniony oraz wydatki poniesione na opinię biegłego w łącznej kwocie 4 204 zł.

Na wniosek powoda przewodniczący zarządzeniem z dnia 9 lutego 2017 roku zwrócił mu opłatę od pozwu w całości na mocy art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania zawarte w pkt 4 wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 3 lutego 2017 roku, domagając się zmiany jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kwoty 2 484 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w miejsce kwoty 1 512 zł oraz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że zwrot kosztów związanych z reprezentacją przez radcę prawnego od strony przeciwnej należy się stronie tylko od tej wartości przedmiotu sporu, do wysokości której zasądzone zostało jej roszczenie. W ocenie skarżącego Sąd I instancji przyjął stawkę wynagrodzenia od pierwotnej wartości przedmiotu sporu, tj. 1 800 zł (§ 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia) zamiast od ostatecznej wartości przedmiotu sporu, tj. 2 700 zł (§ 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia). Skoro powód wygrał w 92%, to pozwana winna mu zapłacić kwotę 2 484 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy zauważyć, że Sąd I instancji wadliwie rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wartość przedmiotu sporu stanowi suma właściwa dla chwili wniesienia pozwu albo dla ostatecznego sprecyzowania żądań przed sądem pierwszej instancji. Tak określona wartość pozostaje niezmienna do końca postępowania, chyba że w dalszym jego toku nastąpi dopuszczalne przekształcenie przedmiotowe powództwa (jego zmiana) pociągające za sobą zmianę wartości przedmiotu sporu – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2008 r., sygn. akt II PK 6/08, LEX nr 785522.

W niniejszej sprawie pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 49 137 zł, a ostateczna 61 501 zł.

Skoro powód w toku procesu rozszerzył żądanie, to Sąd I instancji prawidłowo wezwał powoda do uiszczenia opłaty w wysokości 3 076 zł – art. 130³ § 2 k.p.c., art. 13 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. z 2016 roku, poz. 623). Natomiast brak jest podstawy prawnej do zwrotu opłaty od pozwu, co uczynił przewodniczący zarządzeniem z dnia 9 lutego 2017 roku oraz przerwania obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu na pozwaną, co uczynił Sąd I instancji w pkt 5 wyroku z dnia 3 lutego 2017 roku. Należy zauważyć, że powód nie był zwolniony od uiszczenia opłaty od pozwu z chwilą rozszerzenia żądania – art. 96 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy.

Rozliczenie kosztów następuje przy uwzględnieniu zasady kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, którymi są koszty wskazane w art. 98 § 2 i § 3 k.p.c. Rozliczając koszty procesu, sąd uwzględnia

wyłącznie koszty faktycznie poniesione przez strony; nie wlicza do nich kosztów sądowych, od których strona była zwolniona z mocy ustawy, czy też na podstawie art. 113 w/w ustawy.

W związku z powyższym do kosztów procesu należało zaliczyć: wynagrodzenie pełnomocnika stron oraz opłatę od pozwu, którą uiścił powód. Następnie należało dokonać stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 zdanie pierwsze in fine k.p.c.).

Sąd Okręgowy jest związany granicami zażalenia i z tych przyczyn rozstrzygnięcie o kosztach procesu należało ograniczyć do kosztów zastępstwa procesowego.

W postępowaniu przed Sądem I instancji należało stosować rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 ze zm.) zwane dalej rozporządzeniem.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia wysokość stawki minimalnej zależy od wartości przedmiotu sprawy lub jej rodzaju, a w postępowaniu egzekucyjnym - od wartości egzekwowanego roszczenia; natomiast ust. 2 stanowi, że w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

Dominujące w judykaturze i prawidłowe w ocenie Sądu Okręgowego jest stanowisko, bazujące na literalnym brzmieniu § 4 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym podstawą ustalania kosztów zastępstwa procesowego winna być wartość przedmiotu sporu w chwili wniesienia pozwu, natomiast zmiana wartości przedmiotu sporu brana jest pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia pełnomocnika dopiero w instancji odwoławczej (wyrok SA w Białymstoku z dnia 29 sierpnia 2013 r., I ACa 340/13, niepubl.; postanowienie SO w Słupsku z dnia 12 września 2013 r., IV Cz 510/13, niepubl.). Rozszerzenie żądania o zapłatę tudzież zgłoszenie nowego, odrębnego roszczenia, pozornie wskazywałoby na wartość przedmiotu sporu nakazującą zastosowanie stawki wynagrodzenia pełnomocników według wyższego punktu § 6 rozporządzenia, aniżeli wynikający z wartości przedmiotu sporu określonej w pozwie inicjującym proces. Podkreślić jednak trzeba, że zgodnie z dyspozycją § 4 ust. 2 rozporządzenia w zakresie stawki wynagrodzenia pełnomocnika strony taka zmiana dokonana w trakcie procesu, w stosunku do wskazań zawartych w pozwie, może być uwzględniona dopiero w następnej instancji, czyli potencjalnie będzie uwzględniana dopiero w postępowaniu apelacyjnym, o ile takie zaistnieje (wyrok SO w Lublinie z dnia 14 listopada 2013 r., I C 246/12, niepubl.).

Wyrażony został jednakże również pogląd odmienny, zasadzający się na twierdzeniu, iż przepis § 4 ust. 2 rozporządzenia znajduje zastosowanie jedynie w sytuacji umownego ustalenia wynagrodzenia pełnomocnika, tj. w stosunku pomiędzy stroną a jej pełnomocnikiem, a nie do zwrotu kosztów procesu między stronami, na co wskazywać ma wykładnia systemowa i umiejscowienie tego przepisu zaraz po § 3, dotyczącym umownego ustalania opłat między pełnomocnikiem a klientem. Z kolei przepis § 4 ust. 1 wskazuje, że wysokość stawki minimalnej jest ściśle powiązana z wartością przedmiotu sprawy lub jej rodzajem, a zatem jeżeli zmienia się wartość przedmiotu sprawy, to zmianie ulegają także stawki minimalne wynagrodzenia radcy prawnego. W razie ograniczenia żądania pozwu w pierwszej instancji pełnomocnikowi należy się mimo to wynagrodzenie za prowadzenie sprawy w tej instancji, obliczone od pierwotnej wartości przedmiotu sporu. Natomiast zwrot kosztów związanych z reprezentacją przez radcę prawnego od strony przeciwnej należy się stronie tylko od tej wartości przedmiotu sporu, do wysokości której zasądzone zostało jej roszczenie (wyrok SA w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2013 r., I ACa 464/13, niepubl.).

Na podstawie § 4 ust. 2, § 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia wynagrodzenie pełnomocnika każdej strony – radcy prawnego wynosi 1 800 zł.

Przy ocenie która ze stron która ze stron wygrała (przegrała) proces, należy uwzględnić ostateczny wynik sprawy w danej instancji.

Prawidłowo Sąd I instancji przyjął, że powód wygrał postępowanie w 92% (56 328 zł : 61 501 zł).

Każda ze stron była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i domagała się przyznania od przeciwnika kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, tj. po 1 800 zł. Zatem koszty procesu wyniosły 3 600 zł. Skoro powód wygrał postępowanie w 92%, to pozwana winna ponieść koszty 3 312 zł. Skoro pozwana już poniosła koszty w wysokości 1 800 zł, to winna zapłacić na rzecz powoda kwotę 1 512 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na mocy art. 397 k.p.c. i art. 385 k.p.c. zażalenie należało oddalić jako bezzasadne.

Pozwana wygrała postępowanie zażaleniowe, w którym wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 972 zł.

Koszty pozwanej w postępowaniu zażaleniowym wyniosły 120 zł i dotyczą wynagrodzenie pełnomocnika (§ 2 pkt 2, § 9 pkt 2, § 10.2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.).

Na podstawie w/w rozporządzeń oraz art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 k.p.c. należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 120 zł.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR (del.) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia